

РЕШЕНИЕ

№ 5651

гр. София, 25.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42 състав, в публично заседание на 29.06.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на секретаря Росица Б Стоева, като разгледа дело номер **9715** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.231, ал.1 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР) във вр.с чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Н. Р. М. от [населено място], ЕГН: [ЕГН], срещу Заповед № 8121к-11334/20.09.2022 г. на Министъра на вътрешните работи, с която е прекратено служебното ѝ правоотношение едностранно от органа по назначаването с предизвестие, при придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Развитите в жалбата оплаквания са за нищожност и незаконосъобразност на оспорената заповед. Твърди се, че заповедта е нищожна, тъй като заместваният служител не е притежавал правомощия да прекрати служебното правоотношение на държавния служител и не е налице изрично оправомощаване за това от страна на Министъра на вътрешните работи. Наред с това се сочи, че заповедта е незаконосъобразна и се иска нейната отмяна. Претендират се и разноските по делото. В с.з. оспорващата чрез адв.Ф. поддържа жалбата на заявените основания и претендира разноски по делото.

Ответникът - Министърът на вътрешните работи, чрез юк.С. оспорва жалбата като неоснователна и моли да бъде отхвърлена. Заявява претенция за присъждане на разноски.

Съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Не се спори, че оспорващата е държавен служител на длъжност началник отдел "Проектиране, разработка и развитие на АИС и компоненти на АИС" при дирекция

"Комуникационни и информационни системи" в МВР.

С докладна записка рег.№ 5290р-15779/20.09.2022 г. (л.18) Директорът на дирекция КИС в МВР е предложил на Министъра на вътрешните работи да бъдат прекратени служебните правоотношения на трима служители. За единия, на основание чл.106, ал.1, т.6 Закона за държавния служител (ЗДСл), за когото служебното правоотношение е възникнало след като назначеният държавен служител вече е бил придобил и упражнил правото си на пенсия за осигурителен стаж и възраст, а за другите двама – сред които е и жалбоподателят, на основание чл.106, ал.1, т.5 ЗДСл – при придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. На 20.09.2022 г. на оспорващата е връчено предизвестие рег.№ 8121р-19236/20.09.2022 г. (л.20). В същия ден е издадена оспорената Заповед № 8121К-11334 от 20.09.2022 г., с която едностранно органът по назначаването е прекратил служебното правоотношение с М. като Началник на отдел Проектиране, разработка и развитие на АИС и компоненти на АИС“ при дирекция КИС в МВР, на основание чл.106, ал.1, т.5 ЗДСл – при придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 20.09.2022 г.

Оспорената заповед е подписана от М. Д.-Б. – Заместник министър на вътрешните работи. Същият заместник министър е подписал предизвестията за прекратяване на служебното правоотношение, както и оспорената заповед, в качеството на определен на основание чл.34, ал.2 във вр.с чл.33, т.9 ЗМВР, със Заповед № 8121з-1204/16.09.2022 г. на Министъра на вътрешните работи, за заместник за времето от 19.09.2022 г. до 20.09.2022 г. включително (л.21).

По делото са представени справка от ТП на НОИ (л.22, л.59 и л.60), съгласно която М. получава лична пенсия за осигурителен стаж и възраст считано от 01.02.2018 г. на основания чл.69б КСО във вр.с § 4 от ПЗР на КСО. Представено е и разпореждане № [ЕГН]/09.02.2018 г. на ТП НОИ за отпускане на пенсия.

Приложени са още, както следва:

Заповед № КМ-237/16.09.2022 г., съгласно която министърът на вътрешните работи е командирован за два дни, считано от 19.09.2022 г. в Република С. и в Б. и Х.;

Заповед № КВ-553/04.08.2022 г., с която М. И. Д. – Б. е назначена на длъжността заместник-министър на вътрешните работи;

Заповед № 8121з-970/04.08.2022 г. с която Министърът на вътрешните работи е възложил отделни правомощия на служители от МВР, в частност на административния секретар на МВР да упражнява правомощията на орган по назначаването по служебното правоотношение с държавни служители по чл.142, ал.1, т.2 ЗМВР в структурите по чл.37, ал.1, 2, 5-8, 10 и 11 ЗМВР с изключение на сключване на писмено споразумение по чл.81а ЗДСл; прекратяване на правоотношението; налагане на дисциплинарно наказание по чл.90, ал.1, т.5 ЗДСл.

При горните фактически установявания Съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима - подадена е на 03.10.2022 г., в рамките на 14-дневния срок по чл.149, ал.1 АПК, срещу подлежащ на съдебен контрол административен акт, от надлежна страна – адресат на оспорената заповед, с правен интерес от оспорването.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в рамките на правомощията, предоставени му със заповедта за заместване, издадена от Министъра на вътрешните работи.

В най-общ смисъл компетентността на определен административен орган посочва

кръга от въпроси, с които той е оправомощен да се занимава, както и правомощията, с които органът разполага за решаването на тези въпроси и с оглед издаването на юридически /административни актове/, компетентността представлява нормативно признатата способност на даден орган да издаде определен акт. Компетентността на държавните органи е израз на специализацията на функциите на държавно управление и очертава кръга от задачи, възложени на отделните органи по осъществяването на определени държавни функции. Най-често компетентността се определя като система от правомощия-съвкупност от права и задължения от особен характер, предоставени на органа за осъществяване на държавната власт.

Неоснователен е доводът на жалбоподателя, че заместник-министърът М. Д. Б. не е притежавал правомощия да издаде заповед за прекратяване на служебното правоотношение, като е следвало да има изрично оправомощаване за това. Несподелима е тезата, че функциите по общо и непосредствено ръководство на МВР на зам.министъра не включват функциите на министъра като орган по назначаване, за които се твърди, че са изключително негово правомощие. Това е така, защото на първо място със заповедта от 16.09.2022 г. министърът е посочил за времето от 19.09.2022 г. до 20.09.2022 г. вкл. да бъде заместен от М. Д. Б. – Заместник-министър на вътрешните работи, като ѝ е възложил функции по общото и непосредствено ръководство на МВР. На второ място заповедта за заместване е с правно основание чл.33, т.9 ЗМВР. Разпоредбата сочи, че Министерството на вътрешните работи се ръководи от министър, който издава правилници, наредби, инструкции и заповеди. На следващо място, общото и непосредствено ръководство на МВР включва и издаването на всякакви заповеди. Наред с това съгласно чл.6, ал.1 ЗДСл държавният служител изпълнява държавната служба въз основа на назначаване от компетентен орган на държавна власт. В чл.19 от Закона за администрацията (ЗА) са посочени органите на изпълнителната власт /държавна власт - чл.8 от Конституцията/. Безспорно министърът е орган на държавна власт /чл.19, ал.1, т.4 ЗА/ и той е компетентният орган по назначаване по смисъла на чл.6, ал.1 ЗДСл. В чл.108 от същия закон е посочено кой орган може да прекратява служебното правоотношение с държавния служител и това е органът по назначаване, т.е. министърът и е налице компетентност в лицето на министъра, определена със закон.

В Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004 г. по тълк.дело № 4/2002 г. на ОС на съдиите от ВАС е направено разграничение между институтите "делегиране" и "заместване". Д. представлява възможност, предвидена в закона, временно - за определен случай или период от време, съгласно конкретната обстановка и преценката на горестоящ административен орган, той да предостави част от правомощията си на някой от подчинените му органи. Подчиненият орган издава административни актове въз основа на това специално овластяване от органа, в чиято компетентност поначало е решаването на съответния проблем. Той не запазва за постоянно делегираното правомощие. Обикновено делегацията е продиктувана от фактическата невъзможност по-горният орган да реагира своевременно на необходимостта от издаване на множество актове на територията на по-голям район или цялата страна. Възможността за делегиране на административни правомощия се характеризира с няколко принципни ограничения: никой не може да делегира правомощия, които не притежава; не могат да бъдат делегирани правомощия, които законът определя като изрична компетентност на съответния орган; органът, на когото са делегирани правомощия, не може да ги предоставя другиму. При делегиране

на правомощия, актът се издава от името на органа, на когото са делегирани правомощията.

За разлика от делегирането, заместването се извършва в случаите, когато лицето, титуляр на правомощия, е в обективна невъзможност да ги изпълнява. В тези случаи, предвид необходимостта от непрекъснато функциониране на административния орган, по силата на изрична писмена заповед, отсъстващият титуляр нарежда заместването му от друго, подчинено нему лице. За определения период, заместващият изпълнява правомощията на замествания в пълен обем, като върши това от името на замествания орган.

Разпоредбата на чл.34, ал.2 ЗМВР определя реда, по който министърът при отсъствие може да възлага правомощията си на свой заместник. Именно в тази хипотеза е издадена и заповедта, с която е оправомощена зам. министър М. Д.-Б.. Според цитираното ТР, за разлика от делегирането на правомощия (чл.35, ал.1 ЗМВР), при заместването за определен период необходимостта от непрекъснато функциониране на административния орган предполага заместващия да изпълнява в пълен обем правомощията на замествания. В конкретния казус в заповедта не са визирани изрично ограничения във функционалните задължения на министъра по чл.34, ал.1 ЗМВР, а позитивната материалноправна уредба не регламентира изключителни правомощия на министъра, които не могат да бъдат възлагани на неговите заместници, по реда на чл.34, ал.2 ЗМВР.

На тази плоскост заместник-министърът е имал правомощия по силата на заповедта за заместване от 16.09.2022 г. да издава по принцип заповеди за прекратяване на служебното правоотношение.

По делото е доказано издателят на заповедта да е заемал длъжността заместник-министър на вътрешните работи към 20.09.2022 г., както и че министърът от 19.09.2022 г. до 20.09.2022 г. включително е отсъствал и е бил в обективна невъзможност да изпълнява задълженията си. Без правно значение е какво последният е вършил в Република С. и Б. и Х.. От значение е, че има заповед за командировка и данни, че на 19-20 септември 2022 г. е бил на посочените места.

Заповед № 8121к-11334/20.09.2022г. е издадена в предвидената от закона форма, а съдържанието ѝ формално отговаря на изискванията на чл.108, ал.1 ЗДСл. Разпоредбата на чл.106, ал.1, т.5 ЗДСл не въвежда изискване за излагането на специални мотиви относно прекратяването на служебното правоотношение. Издаването на заповедта не е необходимо да бъде свързано с определено поведение на служителя, а при придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

При постановяване на акта не е допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Изискване от законодателя е въведено относно условието за отправено едномесечно предизвестие за прекратяване на служебното правоотношение, като същото не е абсолютно, доколкото неспазването на едномесечния срок може да бъде компенсирано с обезщетение. От процесната заповед се установява, че административният орган е отчел, че на оспорващата се дължи обезщетение съгласно чл.106, ал.4 ЗДСл. Процедурата по връчване на заповедта не е част от включените от законодателя действия в процеса на издаването ѝ, поради което възражението на пълномощника на оспорващата, че заповедта е връчена в края на работния ден, е ирелевантно за нейната законосъобразност.

По приложението на материалния закон Съдът съобрази следното:

Нормата на чл.106, ал.1, т.5 ЗДСл предвижда възможност за органа по назначаване да

прекрати едностранно служебното правоотношение на служител с едномесечно предизвестие при придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Спорът в настоящия казус е свързан с приложимата разпоредба от КСО, според която следва да бъдат преценявани предпоставките за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст от жалбоподателя.

При издаване на оспорената заповед са били налице основанията за приложимостта на разпоредбата, даваща основание на органа по назначаване да прекрати служебното правоотношение при придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Съгласно чл.68, ал.1 КСО право на пенсия за осигурителен стаж и възраст се придобива при навършване на възраст 60 години и 10 месеца от жените и 63 години и 10 месеца от мъжете и осигурителен стаж 35 години и 2 месеца за жените и 38 години и 2 месеца за мъжете. От 31 декември 2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година, както следва:

1. до 31 декември 2029 г. възрастта за жените се увеличава с по 2 месеца за всяка календарна година, а от 1 януари 2030 г. – с по 3 месеца за всяка календарна година до достигане на 65-годишна възраст;

2. до 31 декември 2017 г. възрастта за мъжете се увеличава с 2 месеца, а от 1 януари 2018 г. – с по 1 месец за всяка календарна година до достигане на 65-годишна възраст.

Според чл.68, ал.2 КСО, от 31 декември 2016 г. осигурителният стаж по ал. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на осигурителен стаж 37 години за жените и 40 години за мъжете. А съгласно ал.3 в случай че лицата нямат право на пенсия по ал.1 и 2, до 31 декември 2016 г. те придобиват право на пенсия при навършване на възраст 65 години и 10 месеца за жените и мъжете и най-малко 15 години действителен осигурителен стаж. От 31 декември 2016 г. възрастта се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на 67-годишна възраст.

Следователно условията за пенсиониране през 2022 г. са следните:

- право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1 и 2 КСО се придобива при навършена възраст 61 години и 10 месеца и осигурителен стаж 36 години и два месеца за жените, и навършена възраст 64 години и 6 месеца и осигурителен стаж 39 години и 2 месеца за мъжете.

- право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.3 КСО за лицата, които нямат право на пенсия по чл.68, ал.1 и 2 КСО, но имат не по-малко от 15 години действителен осигурителен стаж, се придобива при навършена възраст 66 години и 8 месеца за мъжете и жените.

По делото не се спори, че към 22.09.2022 г. оспорващата е придобила право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Към датата на постановяване на обжалваната заповед оспорващата е на възраст 62 години и 7 месеца. От представените по делото справки от НОИ и разпореждане [ЕГН]/09.02.2018 г. се установява, че на М. е зачетен трудов стаж, превърнат в III-та категория труд в размер на 46 години и 5 дни (считано до 01.02.2018 г.), а последното се потвърждава и от представените по делото копия на трудова книжка. Установява се още, че М. се е възползвала от възможността за ранно пенсиониране по чл.69б КСО във вр.с § 4 от ПЗР на КСО. От представената по делото служебна книжка се установява, че от 01.02.2017 г. до 19.09.2022 г. М. има общо 5 години, 7 месеца и 19 дни.

Следователно към момента на постановяване на обжалваната заповед по чл.106, ал.1, т.5 ЗДСл за Н. М. са налице кумулативните изисквания на чл.68, ал.1 и ал.2 КСО, а

именно 61 години и 10 месеца и осигурителен стаж 36 години и 2 месеца. С други думи, при наличието на възраст 62 години и 7 месеца и приравнен на III категория трудов стаж, 5 години, 7 месеца и 20 дни, към момента на постановяване на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение оспорващата е навършила необходимата възраст за пенсиониране по чл.68, ал.1 КСО и от приложените по делото документи се установява, че същата има необходимия действителен осигурителен стаж. Следва да се допълни, че от 01.02.2018 г. М. е упражнила правото си на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Следователно ответникът правилно е приложил законната разпоредба за прекратяване на служебното правоотношение при изпълнени изисквания за това. Органът по назначаване е спазил изискването на чл.59, ал.2, т.4 пр.първо АПК, като е посочил правното основание, на което прекратява служебното правоотношение. При безспорно установен факт на придобито право за получаване на пенсия, обжалваната заповед е законосъобразна, като издадена при наличие на визираното в закона материалноправно основание.

Настъпилите правни последици при прекратяване на служебното правоотношение, при посочените в заповедта условия и при законосъобразност на действията на органа по назначаването, не могат да бъдат квалифицирани като несъответстващи и на целта на закона.

Без правно значение за случая са и наведените в жалбата съображения за недобросъвестни и порочни действия от страна на служители в МВР във връзка с определянето на това на кои служители да бъдат прекратени служебните правоотношения. Релевантните за делото юридически факти са настъпването на определена от закона възраст и наличието на изискуем трудов стаж.

При липса на основания по чл.146 АПК жалбата против заповедта за прекратяване на служебното правоотношение е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е основателна. Настоящото дело не е с фактическа и правна сложност, поради което на ответника следва да се присъди такова възнаграждение в минималния размер, предвиден в чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ – 100 лв.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 и чл.143 от АПК Съдът,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. Р. М. от [населено място], ЕГН: [ЕГН], срещу Заповед № 8121к-11334/20.09.2022 г. на Министъра на вътрешните работи, с която е прекратено служебното ѝ правоотношение на основание едностранно от органа по назначаването с предизвестие, при придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 20.09.2022 г.

ОСЪЖДА Н. Р. М. от [населено място] да заплати на Министерство на вътрешните работи юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. (сто лева).

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: